GÖTEBORGS UNIVERSITET

SAMHÄLLSVETENSKAPLIGA FAKULTETSNÄMNDEN

KR2102, Alkohol- och narkotikamissbruk, 15,0 högskolepoäng

Alcohol and Drug Abuse, 15.0 higher education credits

Avancerad nivå/Second Cycle

---

1. Fastställande

Kursplanen är fastställd av Samhällsvetenskapliga fakultetsnämnden 2009-10-14 och senast reviderad 2013-02-06 av Institutionen för sociologi och arbetsvetenskap. Den reviderade kursplanen gäller från och med 2013-03-25.

Utbildningsområde: Samhällsvetenskapligt 100 %
Ansvarig institution: Institutionen för sociologi och arbetsvetenskap

2. Inplacering

Kursen ingår som obligatorisk kurs i masterprogrammet i kriminologi. Kursen är obligatorisk för en magister- eller masterexamen i huvudområdet kriminologi. Kursen kan också läsas som fristående kurs.
Kursen är en kärnkurs på avancerad nivå inom huvudområdet kriminologi.

Huvudområde	*Fördjupning*
Kriminologi	A1N, Avancerad nivå, har endast kurs/er på grundnivå som förkunskapskrav

3. Förkunskapskrav

För tillträde till kursen krävs kandidatexamen inom det samhällsvetenskapliga utbildningsområdet eller, för den med kandidatexamen med annan inriktning, minst 60 högskolepoäng inom ett samhällsvetenskapligt huvudområde, eller motsvarande kunskaper relevanta för huvudområdet kriminologi.

4. Innehåll

Kursen behandlar alkohol- och narkotikamissbrukets utbredning och karaktär samt betydelse för brottslighetens uppkomst och utveckling. Kursen består av 3 delkurser:

Delkurs 1: Utbredning och effekter *(Dispersion and Effects)*, 6 hp

Första delkursen behandlar aktuell forskning om de särdrag och effekter som alkohol- och narkotikaklassade substanser har, liksom deras utbredning och användningsområden i olika samhällskontexter. Särskilt uppmärksammas forskning om hur alkohol- och narkotikabruk leder till beroende och samverkar med psykiska och sociala problem.

Delkurs 2: Kriminalpolitikens utveckling *(The Development of Criminal Policy)*, 4 hp

Den andra delkursen behandlar aktuell forskning om vilka omständigheter som gör att alkohol- och narkotikabruk etableras som samhällsproblem och blir föremål för åtgärdsinsatser. Den svenska kriminalpolitiska utvecklingen behandlas integrerat med den internationella utvecklingen på området. Likheter och skillnader mellan olika länder och aktörer identifieras och relateras till skilda samhällsstrukturer, liksom påverkansflöden mellan olika länder och sammanhang studeras. Studenten tränas i att analysera olika samhällsaktörers ställningstaganden på området, särskilt hur och varför de väljer att definiera olika slags bruk och handhavanden av alkohol och narkotika i termer av brott och agera för åtgärder.

Delkurs 3: Missbruk och brottslighet *(Abuse and Crime)*, 5 hp

Den tredje delkursen behandlar aktuell forskning om sambandet mellan alkohol- och narkotikamissbruk och brottslighetens uppkomst och karaktär. Studier genomförs av relationen mellan brottslighetens lokala sammanhang och globala förbindelser, relationen mellan olika slags missbruk och brottstyper, samt i vilken utsträckning alkohol- och narkotikamissbruk ger upphov till risker för att begå respektive utsättas för brott.

5. Mål

Efter avslutad kurs förväntas studenten kunna:

Kunskap och förståelse

- Förklara teoretiska perspektiv på riskbruk, missbruk och beroende, dess uppkomst och utveckling samt samband med psykisk ohälsa och psykiatrisk samsjuklighet.
- Sammanfatta översiktligt multifaktoriella och tvärdisciplinära perspektiv på riskbruk, missbruk och beroende.
- Tyda och tolka den svenska alkohol- och narkotikapolitiska utvecklingen i relation till ett internationellt perspektiv.
- Diskutera hur narkotika har etablerats som ett socialt problem, blivit föremål för rättslig reglering och åtgärdsinsatser.
- Bedöma aktuella forskningsresultat och teoretiska perspektiv om sambandet mellan alkohol- och narkotikamissbruk och brottslighetens uppkomst och karaktär.

Färdighet och förmåga

- Muntligt och skriftligt granska centrala alkohol- och narkotikaklassade substanser, dess effekter på individ- och samhällsnivå samt utbredning och användningsområden i olika samhällskontexter.
- Planera empiriska studier på kriminalpolitikens utveckling.
- Beskriva och diskutera kunskapsläget inom en avgränsad del av ämnesområdet missbruk och brottslighet.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- Identifiera etiska problem och kritiskt reflektera över såväl egna som professionella aktörers uppfattningar på det drogpolitiska området.
- Bedöma i vilken utsträckning skilda ståndpunkter kan relateras till olika intressen och samhällsstrukturer (klass, genus, generation, etnicitet).

6. Litteratur

Se bilaga.

7. Former för bedömning

För kursen fastställda mål prövas om målen uppnåtts genom en eller flera skriftliga tentamina fortlöpande eller vid slutet av kursen, som även behandlas i seminarieform samt genom att studenten fortlöpande under kursen presenterar lösta övningsuppgifter och kommenterar andras presentationer i seminarieform. I syfte att säkra att studenten får träna och praktisera de praktiska färdigheter och förmågor som beskrivs i kursmålen förekommer obligatoriska undervisningsinslag under kursens gång. Vid frånvaro krävs individuell inlämningsuppgift.

Student äger rätt till byte av examinator efter att ha underkänts två gånger på samma examination. En sådan begäran skall vara skriftlig och ställas till institutionen, som har att bifalla sådan begäran om det är praktiskt möjligt. Antal provtillfällen kan begränsas till fem. I det fall kursen har upphört eller genomgått större förändringar är studenten garanterad tillgång till minst tre provtillfällen (inklusive ordinarie provtillfälle) under en tid av åtminstone ett år med utgångspunkt av kursens tidigare uppläggning.

Om kursen ändras till innehåll och/eller litteratur kan examination ske enligt denna kursplan inom ett år efter ändringen. Därefter prövas i varje enskilt fall om examination får göras enligt den äldre kursplanen. Om kursen helt upphör kan den examineras inom två år efter det att kursen senast givits. Därefter skall det prövas i varje enskilt fall om examination får göras

8. Betyg

Betygsskalan omfattar betygsgraderna Underkänd (U), Godkänd (G), Väl godkänd (VG).
För godkänt betyg på kursen krävs godkänt betyg på samtliga övningsuppgifter och godkänt betyg på samtliga skriftliga tentamina. För väl godkänt betyg på kursen krävs därutöver väl godkänt betyg på examinationsuppgifter som omfattar minst hälften av kursens totala antal högskolepoäng.

9. Kursvärdering

Kursledaren ansvarar för att de studerande bereds tillfälle att göra en skriftlig kursvärdering i samband med kurstillfället. I den mån det är praktiskt möjligt genomförs också en diskussion mellan lärare, examinator och representanter för studenterna. Vid planeringen av påföljande kurstillfälle skall det dokumenteras hur resultaten av utvärderingen tagits till vara.

10. Övrigt

Undervisningsspråk: svenska.

Litteraturlistan fastställd av prefekten vid Institutionen för sociologi och arbetsvetenskap 2013-02-06

Kurskod	**KR 2102**
Kursbenämning	**Alkohol- och narkotikamissbruk**
Poängtal	**15 högskolepoäng**

Brottsförebyggande rådet (2007)
Vart tog alla pengarna vägen? En studie av narkotikabrottslighetens ekonomihantering.
Stockholm: Brå. (nedladdningsbar) 160 s.

Fahlke, Claudia (red) (2012)
Handbok i missbrukspykologi – teori och tillämpning.
Malmö: Liber. 550 s. (urval)

Olsson, Björn (red) (2011)
Narkotika: om problem och politik.
Stockholm: Nordstedts juridik. 282 s. (urval)

Lindgren, Sven-Åke (1993)
Den hotfulla njutningen. Att etablera drogbruk som samhällsproblem.
Stockholm: Symposion Graduale. (nedladdningsbar) 150 s. (urval)

Spak, Fredrik, Josefin Kadesjö & Johan Berander (2012)
Krog och Hälsa Göteborg 2011.
Göteborg: Enheten för socialmedicin, Sahlgrenska Akademin. (nedladdningsbar) 31 s.

Svensson, Bengt (2012)
Narkotikapolitik och narkotikadebatt.
Lund: Studentlitteratur. 233 s.

von Hofer, Hanns (2011)
Brott och straff i Sverige. Historisk kriminalstatistik 1750-2005. Fjärde upplagan.
Stockholm: Kriminologiska institutionen. (nedladdningsbar)
60 s. (urval)

Ytterligare text enligt kursledarens anvisningar (se vidare i kursens undervisningsplan) 300 s.

1 766 s.